

BUITEN

6^e JAARGANG N°. 29.

ZATERDAG 20 JULI 1912.

DE ZEILWEDSTRIJDEN DER LAATSTE KIELER WOCHE.
DE „HISPANIA“ VAN KONING ALFONSO VAN SPANJE, WINNAAR IN DE D-KLASSE.

Goethes werk hun niet onbekend was, blijkt intusschen uit een latere aantekening, uit Wetzlar: „Niet verre van deze stad is de Fontein van Lotte en het graf van Werther; een goede gelegenheid voor den sentimenteelen reiziger tot het doen eener pelgrimage!”

Op hun verderen tocht — nu tamelijk vlug westwaarts — schonken zij een bijzondere aandacht aan de Seltersche bron, waarvan het water toen reeds blijkbaar ten onzent veel in gebruik was.

„Deze bron ontleent haren naam van het vlek Niedersel-teren, vijf mijlen van Frankfort gelegen. De omtrek is allerevalligst, en de toegangen tot de bron zijn zeer fraaij. Ter zijde eener heldere beek, die van forellen wemelt, springt het water met een verbazende snelheid uit den grond voort. Dit water is helder als cristal en een der ligste mineraalwateren. . . . De smaak van dit water, wanneer men hetzelfde onmiddelijk uit de bron schept, terwijl het uit de grond opwelt, is oneindig sterker en vlugger dan hetgeen op kruiken is afgetapt geweest. Wij namen hiervan de proef en ondervonden dit, toen wij een glas, met de hand bedekkende, onder water hielden, en alzo lieten volloopen; zeer zichtbaar was nu de krachtige werking in de bruisching; daarvan drinkende had zulks op ons een bedwelmende uitwerking”. . . . Volgt dan een uitvoerige beschrijving van de exploitatie der bron, — te omslachtig om hier weer te geven.

Het belangrijkste rustpunt op den terugtocht was nu nog Frankfort a/M. En daar troffen zij reeds een menigte fransche militairen aan: de voorsten van het leger, dat weldra tegen Pruisen zou optrekken en in de Thüringsche vlakte „Preussens tiefste Erniedrigung” bewerken!

„Het was niet vreemd, Vriend! dat wij den eersten morgen van ons ontwaken alhier, zijnde den zevende Augustus, juist niet vroeg, het bed verlieten. Drie lange, vermoeijende dagreizen achter elkanderen verdienen wel eenige rust. Om tien uren waren wij aan de ontbijttafel; vervolgens werd de ochtend aan huiselijke bezigheden gewijd. Hiermede bezig zijnde, werd ik eenigermate gestoord door een Regiment Fransche Curassiers, hetwelk voorbij ons Logement passeerde. Nog nooit had ik zulk een schoon gekleed en geëquipeerd corps gezien: hunne monteer- ring bestond in blauwe rokken, met roode opslagen, waarover zij blinkende ijzere harnassen droegen, terwijl een casquet met een afhangende paardestaart hun hoofdcieraad uitmaakte. Sedert eenige dagen waren wij zoveel ruïnes van oude riddersloten gepasseerd, en hadden bij die gelegenheid over verscheiden ridder- geschiedenissen en -romans gesproken, dat wij schier meenden in die tijden verplaatst te zijn, toen ons deze hedendaagsche ridderbende voorbijtrok. Het krioelt hier in Frankfort van Fransche troepen; naauwelijks was het eerstgemelde Regiment Curassiers voorbij of een grote Train artillerie kwam van de andere zijde. Wij bevinden ons nu op eenmaal in het midden der krijgstoerusting en omringd door de bewegingen eener talrijke armée. Allen de ingezetenen beklagen zich over de drukkende in- quartiering, en dit kan niet wel anders, daar Frankfort het mid- denpunt is, waar alle Troupen passeeren moeten. . . . Het voorstel van den Hospes om aan de algemeene tafel te willen spijzigen, werd reeds den eersten dag door ons aangenomen. De klok had zo ras niet voor het middagmaal geluid, of wij begaven ons naar de eetkamer, en vonden een dertigtal vergenoegde gasten; de Fransche officieren, die met ons aanzaten, waren stille en be- leefde menschen.

„Na afloop van dit eerste middagmaal in Frankfort gehouden, deden wij eene voorloopige wandeling door de stad, voeren vervolgens de Main over, en bezagen aan de andere zijde der Rivier een tuin van eene Frankfortsche Dame, die de beleefdheid had, deze vrijheid aan vreemdelingen toe te staan. Voorts gingen wij door Saxenhausen, de voorstad van Frankfort, die enkel door het ruwste en slordigste gedeelte van het volk be- woond wordt. Hier zijn de zo vermaarde pottebakkerijen van Frankfort; in het voorbijgaan zagen wij er eene, die echter niet groot was; de bewerking der klei, totdat dezelve de gedaante van een pot en pan verkregen heeft, is zeer aardig om te zien. Hetgeen ons in deze uitgestrekte voorstad het best voldeed, waren de groene bogen en gewelven van wijngaardranken, welke men voor meest alle huizen vindt.

„Het regenachtige weder dreef ons naar de stad terug; wij namen nu onzen weg over de lange brug, welke Frankfort met de voorstad verbindt. Daar wij tijdig genoeg geretourneerd waren om dien avond den schouwburg te bezoeken, zo werd daartoe besloten. Het vrij grote en regelmatige comediëgebouw voldeed inwendig zeer goed aan onze verwagting. De zaal is vrij ruim en proper ingerigt. Men gaf de comische oper „Der Corsar”. De acteurs deden bijzonder hun best en overtroffen alles door hun gezang. Het orchest was zwaar bezet, en de muziek, (schoon een weinig sterk) verrukkende. De decoratiën waren uitmuntend, en de toneelen werden met de meeste snelheid verwisseld. Vreemd kwam het ons voor, dat men in het midden van het stuk een tus- schentoneel gaf, zijnde een nieuwe decoratie, welke de voornaamste straat van Frankfort voorstelde, en die, hoe schoon dezelve ook uit- gevoerd was, egter in 't geheel geen toneel van het stuk kon uit- maken. Een geruime tijd bleef deze decoratie zichtbaar, gedurende welke men alleen de muziek hoorde, en nu en dan een der spelers de straat zag bewandelen. Men had deze tuschenvertooning ter eere van de generaal Augereau gegeven, welke zich in de Schouwburg bevond en aldaar met de meeste onderscheiding

ontfangen werd. — De verlichting was over het algemeen beter dan wij die nog in Duitschland gevonden hadden. Doch het stuk, hetwelk men speelde, was zonder beteekenis en een mengelmoes van verwarringen, die door het Comieke den aan- schouwer deden schateren van lachen. Thuisgekomen, hadden wij allen even weinig denkbeeld van het stuk en konden geen geregelde uitlegging van hetzelfde geven. Ondertusschen had het ons zeer geamuseerd, en wij beklagden ons niet over het besteede geld; te meer daar wij voor een der beste loges maar zeer weinig behoeften te betalen.

„Vrijdag 8 Augustus was het weder zeer schoon, zodat wij, onmiddelijk na het ontbijt, een wandeling door de stad onder- namen, en vervolgens een der Jagten bezigtigden, en met den schipper wegens de kosten van ons transport tot Keulen over- eenkwamen. Deze zaak in orde gebracht hebbende, begaven wij ons naar het zogenaamde Forsthaus: een plaats van uitspanning aan de andere zijde der Main, ongeveer anderhalve uur gaans. De ligging is zeer aangenaam en de huizing zeer wel ingerigt. Langs een anderen weg terugkeerende, bracht een schoon bosch, hetwelk wij doorkruisten, ons weder tusschen korenvelden, en vervolgens aan den oever der rivier, vanwaar het gezigt op de stad ons allen verrukte. Onderweg ontmoette ons de Generaal Augereau, met deszelfs staf, die, ons voorbijrijdende, beleefdelijk groette. Deze Fransche Generaal schijnt in Frankfort zeer geagt te zijn, ofschoon men hier anders niet met den Franschen geest beziel is.

„Als koopstad, waar welvaart bloeit, is Frankfort rijkelijk met winkelhuizen en magazijnen bedeeld, die alle om het rijkst en keurig voorzien zijn. Zo bezogten wij o.a. de vermaarde boek- winkel van de Heeren Esslinger, de welvoorzene galanterie- en modewinkels van Wendel, Moneau en vele anderen, waar wij de elegantste en rijkste koopgoederen zeer matig, ja zelfs goedkoop berekend vonden. . . . De Frankforter Missen zijn alom met roem bekend, en ik beklag mij zeer, deze feesten niet te hebben kunnen bijwonen: de eerste dezer jaarmarkten valt omstreeks Paaschen en de laatste in het eind der maand Augustus, zodat wij ook thans reeds aanstalten tot de aan- staande feesten zagen maken. In de jaren 1780—1790 telde men gedurende iederen mistijd een aantal van 50000 vreemde- lingen. Thans, nadat de linker Rhijnoever onder ander gebied is overgegaan, zijn deze jaarmarkten minder luisterrijk, hoewel Frankfort, in vergelijking van andere koopsteden, een bestendig bloeienden handel blijft drijven; hare ligging aan de Main in de nabijheid der Rhijn, maakte haar tot een geschikte stapel- plaats der koopgoederen. Sedert twintig jaar zijn, behalve de nieuwe stad aan de Mainbrug, meer dan twintig voorname huizen of paleizen gebouwd. Zelfs het ellendig Saksenhausen maakt van deze zijde nogal eenige vertooning, door het grote Paleis der Teutonische Ridderorde, waarmede hetzelfde pronkt.”

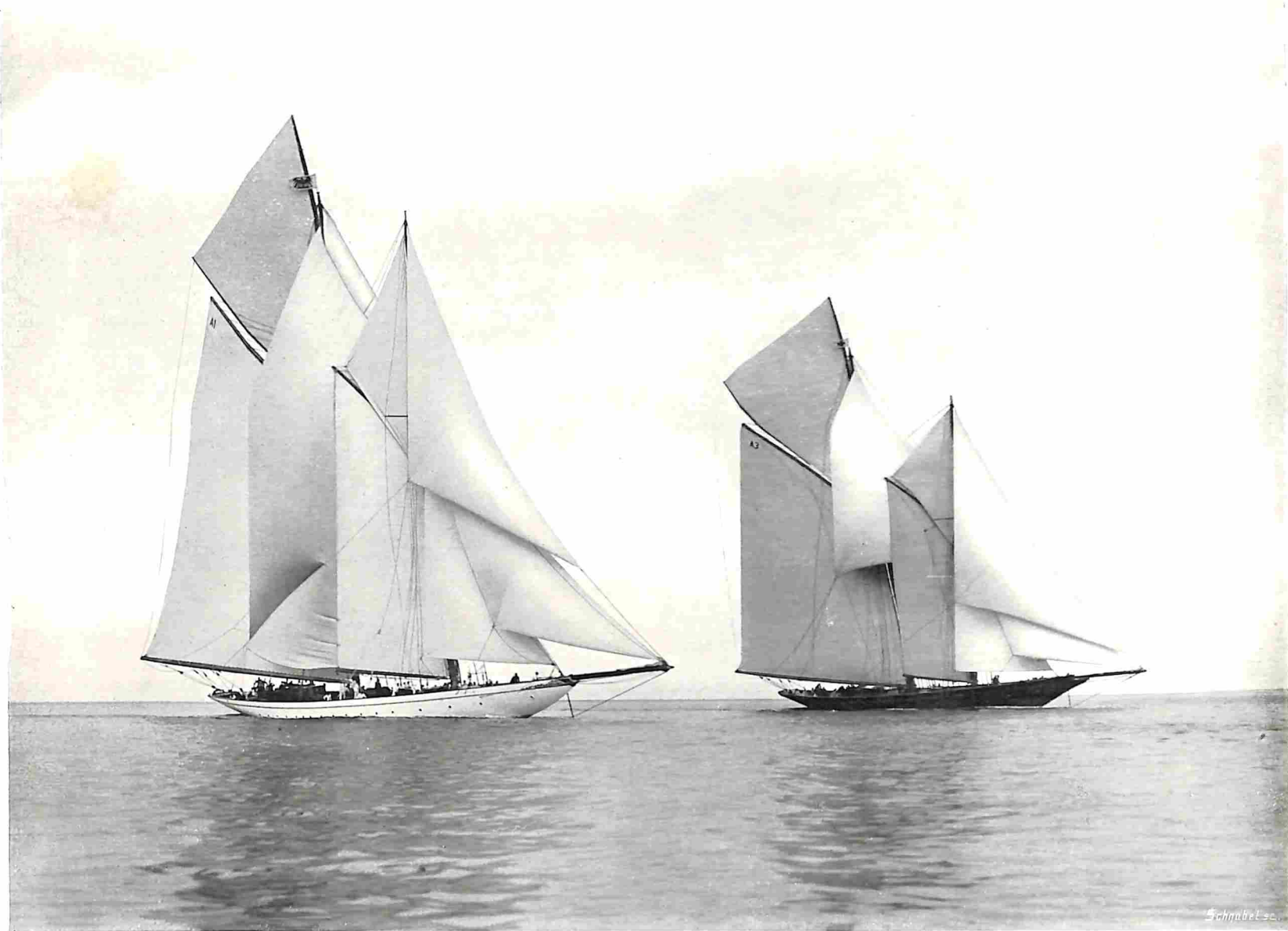
Van Frankfort uit deden onze reizigers in hun koets een uit- stapje naar de badplaats Wilhelmstad, op Hessisch grondgebied. Het landschap was zeer naar hun zin, en het plaatsje zelf vonden zij „een verrukkelijk oord”. Maar. . . . daar zagen zij voor 't eerst een speelbank.

„Daar het een zeer heete dag was, maakten de vermoeienissen ons niet weinig dorstig, waarom wij dan ook een schaduwwachtig plekje opzochten, en ons eenige ververschingen lieten brengen. Terwijl men ons hiervan voorzag, bezogten wij de danszaal; het bewonderde ons zeer, aldaar, ondanks de brandende zomer- hitte, zulk een menigte dansende personen aan te treffen. Dan, deze verwondering verkeerde weldra in een onaangename ontzetting, toen wij, iets later, de speelkamer binnen getreden waren, en aldaar behalve twee billardtafels, een grote Pharotafel vonden. Aan deze laatste zagen wij den Erfprins met gretige oogen zijn geluk beproeven. Ieder die lust had, kon hier zijn geld wagen of verspillen. In het midden der tafel, waaraan de bankier zat, en rondom welke een menigte deelnemers verzameld waren, lag een grote hoop goudgeld, en ook een van zilvere specie, hetwelk van tijd tot tijd betaald, en door den bankier met een hout schopje naar zig toe gesleept wordt. De deelnemers staarogden op de voor hun liggende schat, onzeker aan wie toch een stuk of brok van dezelve ten deel zou vallen; menigeeen beproefde hier alligt zijn geluk ten koste van hetgeen hij sedert een geruime tijd eerlijk verdiend had. De Erfprins zelf gaf zijn onderdanen hier een schandelijk voorbeeld en verloor in minder dan een quartier, dat wij aan de tafel vertoefden, een som van honderd zestig Louis d'or of ongeveer twee duizend guldens: Zóó grof wordt hier gespeeld! Het was belangrijk, maar tevens hoogst aandoenlijk, de onderscheiden hartstochten, die niet onduidelijk op de aangezigten geteekend waren, waar te nemen. Men deed niet weinig moeite om ons in het spel te wikkelen; doch wij hadden ons te zeer geëgerd, en waren door te veel afgrijzen beziel, dan dat wij hiertoe eenige trek gevoelden. . . .”

Den 11^{en} Augustus werd te Frankfort opgebroken en nu, voor de variatie, de reis te water voortgezet. Met rijtuig en al, zakte het gezelschap in het bestelde „jagt”, eerst de Main en vervolgens den Rhijn af, tot Keulen, waartoe vier dagen noodig waren en welk transport f 308 kostte.

Te Keulen werden op nieuw postpaarden genomen. En toen ging het over Gulik, Aken, Maastricht, Roermond, Cleef, Nijmegen, Tiel, Utrecht en Amsterdam, naar Haarlem terug, waar de over hun tocht zeer voldane reizigers den 25^{en} Augustus behouden aankwamen.

GEERTRUIDA CARELSEN.

DE „METEOR”, HET JACHT VAN DEN DUITSCHE KEIZER EN DE „HAMBURG”, HET JACHT VAN DE VEREIN SEEFAHRT, BEIDE MEDEDINGEND IN DE A-KLASSE.

DE GROOTE ZEILWEDSTRIJDEN DER LAATSTE KIELER WOCE.

ZEILEN is een heerlijke, een gezonde en gezond enthousiasmeerende, maar bovenal een schilderachtige sport. Men moet maar nabij kennen om dit voordeel te erkennen; maar meer dan ooit zijn we er voorvertuigd nu we de Kieler week, *het* zeilevenement van het jaar, van nabij mochten volgen.

¶ Jaren achtereen reeds heeft de Kieler Week plaats, jaren achtereen mag zij zich in onverminderde belangstelling, zoowel van de zijde der deelnemers als van de zijde der toeschouwers, verheugen. De Kieler Jachtclub, die te Kiel haar zetel heeft, en die thans meer dan 3500 leden met bijna 300 jachten telt, ving in 1884 dezen jaarlijkschen wedstrijd aan; en het was reeds spoedig daarna, in 1891, dat de toen jonge Keizer hem en met hem geheel de zeilsport onder zijn bescherming nam. 1895, dat juist in de dagen van de Kieler Week de plechtige opening van het Noord-Oost zeekanaal, dat wonderwerk van techniek, volharding en geduld aanschouwde, was wel het meest schitterende jaar, dat deze week van zeilsport ooit gekend heeft; temidden van de reusachtige oorlogsschepen van bijna alle natiën ter wereld — reusachtig toen, maar van een afmeting, welke ons nu bijna lachwekkend voorkomt — lagen daar de bijna 200 jachten, welke voor de verschillende wedstrijden waren ingeschreven voor anker, en spannender kampen dan in die dagen, hebben er in het grauw-blauwe water van de Kielerbocht nimmer plaats gehad. Maar de Keizer is onafgebroken zijn belangstelling aan de Kieler Week blijven wijden; voor hem is het meestal het eindpunt van zijn reis naar het Noorden, en men kan er verzekerd van zijn, dat hij er bekende gasten uit den vreemde noodigt.

Er zijn weinig vorsten in Europa en daarbuiten, die aan de zeilsport doen, die niet over de wateren van de Kieler bocht hun jacht hebben doen scheren; er zijn er weinig of geen onder de bekende sportsmen, die niet hier dubbel hunne kunde, dubbel hunne stoutmoedigheid hebben ontwikkeld.

Met de Kieler Week is geheel de keizerlijke familie in Kiel; de „Hohenzollern”, ligt elken dag rustig klaar voor eene mogelijk onverwachte reis, welke men van dezen keizer immer tegemoet kan zien; het Marine-paleis, dat Prins Heinrich tot woning dient, is dan bewoond en ziet feesten en ontmoetingen aan boord

zooals deze het alleen in de Kieler Week kan genieten. De Keizer is er zelf, allereerst als sportsman, die hartelijk hoopt dat zijn keizerlijk jacht de „Meteor” het mag winnen, maar ook als gastheer tegenover de buitenlandsche sportsmen, en tegenover de geldmagnaten uit Amerika en Engeland, die er hun jachten laten loopen. In deze week is de Keizer, uitgezonderd de weinig oogenblikken, dat hij zich vertoont aan de voor anker liggende vloot, zeiler; meestal vergezelt hij zijn jacht op den belangrijkste wedstrijddag, hetzij dat hij zelf aan boord is, hetzij dat hij plaats neemt in een der begeleidende vaartuigen en dan is het slechts voor een zeer goed geoefend oog mogelijk om door eenig uiterlijk teken te ontdekken of de Keizer medezeilt. Drie zijner zonen, de kroonprins en de prinses Eitel Friedrich en Adalbert hebben eveneens hun eigen jacht, welke echter alle drie in een veel kleinere klasse thuis behooren, doch die rank gebouwd, als meeuwen over de watervlakte schieten. En meestal is er ook de „Iduna” van de Keizerin, een fraai en statig zeiljacht, dat jarenlang een der eerste Amerikaanse millionairs als wedstrijdijacht diende, doch dat thans niet meer aan de moderne eischen voldoet en slechts in dienst wordt gesteld om op de belangrijke dagen naar buiten te gaan en aan het hooge gezelschap aan boord het zoo nabij mogelijk volgen van den wedstrijd te gunnen.

Er was een bepaalde reden waarom dit jaar de Kieler Week bijzonder belangrijk mocht heeten. Het hoofdnummer is telken jare de zoogenaamde jubiléwedstrijd van de Keizerlijke Jachtclub, waarin ditmaal de Krupp-Erinneringspreis en de Atlanticcup als eerste en tweede prijs te verdienen waren; bovendien is daar ook telken jare de strijd om den Samoabokaal, den eereprijs van den Keizer, die onmiddellijk gevolgd wordt door de eereprijs van den Kroonprins, van Prinses Heinrich en den eereprijs van den Amerikaanschen millionaire Armour. Maar dit jaar was er bovendien de tweede Europeesche Internationale Wedstrijd, die onder het bijzonder protectoraat van den Keizer staat, en die, na het vorig jaar voor den eersten keer in Cowes te zijn verzeild, thans in Fransche wateren had moeten plaats hebben, doch door bijzondere schikking reeds dit jaar aan de Kieler Week werd toegewezen. Deze wedstrijd besloeg de twee groote dagen van de Kieler Week; hij had de inschrijvingen op

zich vereenigd van de beste Duitsche jachten die er bestaan en bovendien in de zes klassen, waarin hij verdeeld was, inschrijvingen getrokken uit Engeland, Amerika, Frankrijk, België, Noorwegen, Denemarken, Rusland en Spanje, vanwaar de jonge Koning met niet minder dan drie jachten ditmaal aan de wedstrijden deelnam; ook uit Holland, vanwaar wij in onzen Deventerschen landgenoot Mr. C. Vermeer met zijn mooi gebouwden „Davo III” een waardig mededinger mochten begroeten.

En op beide groote dagen hebben we gezien, dat er strijd was, felle strijd.

In het blauwe water, aan het uiteinde van de eigenlijke Kielerbocht, liggen we te wachten op de dingen die komen zullen. Wij zijn hier betrekkelijk ver van Kiel verwijderd; recht tegenover ons, heel in de verte, teekent de stad zich tegen den horizont af en zien wij onduidelijk de witte en grijze rompen der machtige oorlogsschepen, welke daar ten anker liggen. Meer naar voren, aan onze rechterhand, zien wij den lichttoren van Holtenau bij den ingang van het Noord-Oost-Zeekanaal verrijzen en nog veel meer naar voren, maar dan links, vertoont zich het aardige en witte Labö, de kleine badplaats in de Kielerbocht, die een zoo geliefkoosd Zondaguitstapje voor de Kieler-bevolking is. Onduidelijk tegen de omtrekken der oorlogsschepen aan zien wij reeds hoog de zeilen der groote jachten zich verheffen, en wij begrijpen, dat alles zich opmaakt naar den start, die vrij ver naar voren in de Kielerbocht is en die voor de groote jachten bij Heikendorf plaats vindt. Wij leggen ons oor te luisteren om de schoten te hooren, die het oogenblik van afgaan zullen verkondigen; wij raadplegen de horloges, en als het kwart over tien is, hooren wij met militaire en maritieme nauwkeurigheid werkelijk het eerste schot afgaan. De groote wedstrijd is aangevangen.

Lang duurt het dan niet of de jachten komen naar buiten. Spoedig hebben zij ons bereikt, en wij zien nu niet meer eene verwarring van witte en grijze zeilen, die zich tegen den helderen zonnehemel duidelijk afteekenen, maar wij kunnen de schepen zelf onderscheiden. Eerst komt de A-klasse, en reeds een kwartier na de afvaart is de „Meteor” van den Keizer, die het voordeel van den wind heeft, vooraan; vrij dicht dan nog gevolgd door het mooie jacht „Hamburg”, waarachter de „Germania” zich een plaats heeft veroverd, terwijl onmiddellijk daarop, maar dan reeds het zwakst blijkend, de Engelsche „Waterwitch” van Cecil Whiteaker komt. Slechts tien minuten daarna is in de kleinere A-klasse de eenige mededinger, het prachtige jacht „Comet” van den admiraal von Baudissin gestart en tegelijk met deze is de „Shamrock” welke Th. Lipton zelf aan boord heeft, met zijn mededinger „Whiteheather II” van Kennedy afgegaan. Dan is er eenige momenten rust, maar ongeveer te elf uur gaat daarna de 15-m.R. klasse, die de „Hispania” van Koning Alfons aan het hoofd heeft, in zee en geen vijf minuten later gaat de 12 m.R. klasse, waarin de „Davo III” de Nederlandsche kleuren verdedigt. Een kwartier daarna volgen de 10 m-R, de 9 m-R en de 8 m-R klasse, en eindelijk, het is dan reeds tegen half twaalf, gaat de Sonder-klasse af, waarin de drie Duitsche prinszen meevaren en met de kleine doch wakkere „Thilly XV” van den Hamburgschen sportsman Richard S. Krogmann de voornaamste mededingers zijn.

Achtereenvolgens hebben wij, langzaam opvarend, al de fraaie jachten aan ons zien voorbijgaan; nu gaat het in snelle vaart de Oostzee in, den kant naar Rügen op, om de groote jachten weer in te halen en te trachten althans een deel van den eindstrijd bij te wonen. En aan het einde van de eerste lange rechte baan, bij de wending die zij ver boven het Bülcker-lichtschip hebben te maken, slagen wij er werkelijk in, de vier eerste jachten, om wier kamp zich aller belangstelling groepeerd, op zijde te komen.

Het is een schitterend gezicht op dat oogenblik. Statig en toch vlug, alle zeilen breed ontplooid, is de „Meteor” vooraan gebleven; de „Hamburg”, welke haar eerst van nabij bleef volgen, heeft meer en meer terrein moeten verliezen, de „Germania”, aan welke naast het keizerlijk jacht de meeste kans wordt gegeven, is echter geducht komen opzetten. Juist op het oogenblik, dat wij er in slagen de flotille te achterhalen, valt zij de „Hamburg” aan om de tweede plaats, en tracht van het voordeel van den binnenbocht gebruik te maken om deze ter zijde te streven. Met scherp ruk nemen de beide zeilschepen meesterlijk den bocht; het schijnt als raken hunne tuigages, die voor den toeschouwer ineenloopen, het water, en een kort oogenblik is het voor het oog werkelijk niet uit te maken of een dan wel twee schepen om den voorrang strijden. Spoedig is het echter beslist; met een prachtigen slag plaatst de „Germania” zich onweersstaanbaar vooraan en loopt weldra meters op de „Hamburg” uit. Een oogenblik raakt deze zelfs op de vierde plaats, daar de „Waterwitch” met haar opmerkelijk zwarten boeg haar geducht aanvalt en voorbijkomt; dit is echter maar voor korten tijd, want spoedig herneemt de „Hamburg” haar oude positie en zeilt als uitnemende derde over de schuimende golven voort. Ver achter ons, makend een baan, die met de 34 zeemijlen van de grootste baan ongeveer 10 zeemijlen verschilt, strijden de „Comet”, de „Shamrock” en de „Whiteheather II”; ook deze zijn vlak naast elkander; maar het is reeds dan duidelijk, dat er voor de „Shamrock” weinig moeite zal zijn om te winnen.

Met aandacht wordt de strijd tusschen de „Meteor” en de „Germania” gevolgd; aan beider dekken zien wij slechts weinige gasten en is geheel de bemanning van een groot aantal koppen

voortdurend in de weer om de bevelen der geoefende leiders ten uitvoer te brengen. De wind is heviger geworden dan hij in den vroegen ochtend zich liet aanzien; de zon schijnt nog schitterend over de baren, en brengt aan de golven die afwisselende tinten, die juist zoo wonderbaar en zoo mooi zijn. Maar reeds dreigen de zwarte luchten; reeds begint de wind zich minder te doen gevoelen; reeds wordt het zoel en warm in de natuur, en gevoelt men het aanstaande onweer naderen. Onverstoorbaar zetten de beide jachten intusschen den kamp voort; gescheiden door een afstand van enkele honderden meters, hebben zij de tweede rechte lijn van den driehoek bijna afgelegd, en maken zich gereed den nieuwen bocht niet minder scherp te nemen dan met den vorigen het geval was. Dan evenwel begaat de bemanning van de „Meteor” eene vergissing, oogenschijnlijk slechts gering, maar in de gevolgen van veel beteekenis. Want niet alleen moet het jacht door deze verkeerde manoeuvre een deel van den weg noodeloos opnieuw afleggen, maar het verliest eenigermate het voordeel van zijne positie en op de „Germania” is men natuurlijk onmiddellijk in de weer om van de fout van den tegenstander partij te trekken. Wonderbaarlijk snel loopt het jacht van den man van Bertha Krupp dan ook in; zienderwijze wint het op het keizerlijk vaartuig, en er is nog slechts een gedeelte van het nieuwe rechte stuk afgelegd of de voorsteven van de „Germania” schijnt het achterste tuigage van de „Meteor” te raken. Fel manoeuvreerende gaan de beide jachten verder; elk oogenblik verwacht men, dat de „Germania”, die nu het voordeel van den zwakken wind heeft, zal voorbijzeilen; tot twee keer toe probeert zij het, komt langzaam aan gelijk te zeilen met de „Meteor”, maar dan is het alsof deze vooruitspringt en de leiding herneemt. En inmiddels is de dreigende bui losgebarsten; dicht en onafgebroken druppelt de regen op het water; af en toe flikkert de bliksem daartusschendoor en rommelt de donder er met geraas bovenuit. Aan boord bemerken wij het bijna niet; onafgebroken turen wij met de kijkers naar de beide jachten, daarvan slechts door een tusschenruimte van een 60 à 70 meters gescheiden, ermede gelijk varende, en nauwkeurig door de torpedovernielers, die als politievaartuigen dienst doen en door de welbekende witte „Sleipner” als keizerlijk adviesjacht, in het oog gehouden of de voorschriften voor het vrijlaten van de baan niet worden overtreden. Bijna zij aan zij naderen de beide jachten het laatste keerpunt, hier aangegeven door een zoogenaamd Markschiff; op dit oogenblik schijnt er van den uitslag niets te zeggen; schitterend is het moment als beiden den korten bocht nemen; gelijk twee vlugge vogels, schieten beiden om den boei heen en trachten elkander het voordeel van den wind af te vangen. Vanuit de verte gezien schijnt nu de „Meteor” zich te herstellen; zij komt op een nieuwen baan, waarop de wind zich weer heviger doet gevoelen, en dat is haar voordeel. Na de manoeuvre door den bocht herneemt zij met een kleine voorsprong de leiding; meermalen nog valt de „Germania” aan, maar het mag weinig baten, want als de beide schepen in

DE „HETI”, VAN DEN HEER ESCHENBURG, EEN DER BESTE JACHTEN UIT DE E-KLASSE, DAT AAN ONZEN LANDGENOOT MR. VERMEER MET ZIJN „DAVO III” EEN ZWAREN TEGENSTANDER HAD.

vlugge vaart over de eindstreek gaan, is het het keizerlijk jacht, dat zijn voor-sprong, nu zeer gering, heeft behouden.

Prachtig is nu het tafereel, dat de wijde golf van Kiel aanbiedt. De zon, die in de morgenuren haar vroolijk schijnsel verspreidde, is nu geheel achter de wolken schuil gegaan; maar tegen deze grijze wolken en tegen het veel donkerder gekleurde grijze water, gezien door een gordijn van regen, steken de zeiljachten als het kan nog mooier, nog karakteristischer af. Geheel de golf is nu overdekt met groote en kleine zeilen; naarmate wij op Kiel terugkeeren, bevinden wij ons meer en meer op dat deel van de baan, dat al de klassen moeten doorloopen. Juist op het oogenblik, dat wij den scherpen strijd tusschen „Meteor” en „Germania” aanschouwen, schieten ons als even zoovele vlugge meeuwen voorbij de heerlijk zeilende jachten van de klasse der drie keizerlijke prinses; bijna geheel overhellend liggen zij op het water, maar hun vaart is uitnemend, en de techniek, daar aan boord beoefend laat blijkbaar niets te wenschen over. Even vlug als ze ons schenen te naderen, verdwijnen ze ook weer voor het oog. Links en rechts van ons zijn het groote jachten, die in het onderdeel van den Europeeschen wedstrijd mededingen. En vlak achter ons volgen nog steeds de „Hamburg” en de „Waterwitch”, die den kamp om de derde plaats nog in geenen deele opgeven. De regen blijft aanhouden; de donkere wolken zijn niet vaneen te scheuren; en terwijl de zon slechts een zwakke poging doet om door die wolken heen te breken, naderen wij weer Kiel, en gaan onze ligplaats vlak tegenover het keizerlijk jacht innemen.

De groote strijd is nu afgelopen; even voor Labö was de eindstreek, en onmiddellijk daarna worden reeds door vele jachten de zeilen ingenomen. Vlak aan ons boord voorbij passeeren ons enkele jachten; „Meteor” en „Germania” zijn reeds voor ons uit, maar de „Iduna”, het jacht van de Keizerin, dat de wedstrijd van zeer nabij gevolgd heeft, gaat rakelings langs ons heen, en wij worden op de hielen gevolgd door de „Corsair”, het prachtige stoomjacht van Pierpont Morgan, die zich zelf boven op het dek bevindt en door het witte vaartuig van den theekoning Lipton, dat met den Geus in top, zoo dicht mogelijk achter het zeiljacht van zijn meester aanstuurt. In de baai van Kiel zien wij de kleine schepen, die daar aan den binnenwedstrijd hebben deelgenomen, die thans de tweede ronde achter de oorlogsschepen om maken; klein en onbeduidend bijna schijnen ons deze aardige jachten nu toe, maar ze zijn rank en manoeuvreren snel en stoutmoedig. De „Neerlandia XV” is aan hun hoofd en wanneer wij bij het voorbijgaan het volkslied doen spelen en geestdriftig onze Hollandsche zeilers toejuichen, verkondigen hunne levendige gebaren de vreugde over de mooie plaats, die zij hebben ingenomen.

Een dag als deze is een feest voor het oog. Men geniet ervan door de heerlijke en schilderachtige gezichten; men leert er door inzien, dat de zeilsport meer kan en moet zijn dan een luxesport alleen, een sport op zichzelf in het spel tegen de golven, tegen de elementen, een spel van stoutmoedigheid en toch van bedachtzame opvatting.

De beelden van zulk een dag blijven nog lang aanwezig!

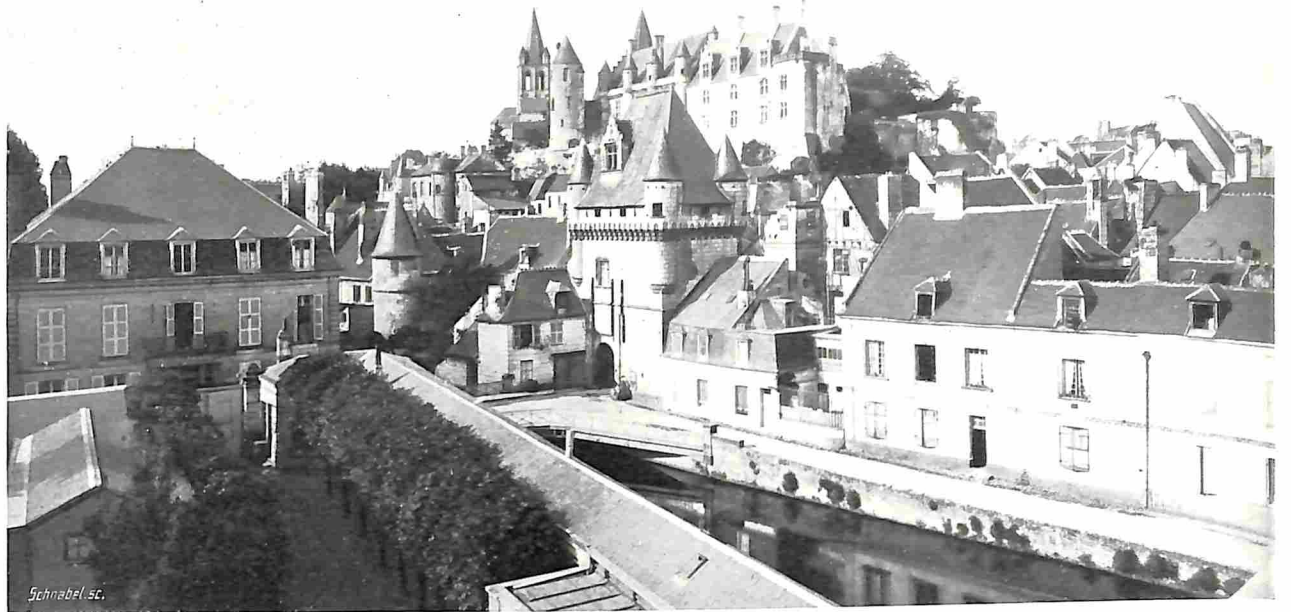
V. D. M.

DE KASTEELN LANGS DE LOIRE (Slot).

VI. CHINON.

VAN Langeais naar Azay-le-Rideau, is een afstand van 12 kilometer, over een prachtig onderhouden, rechten, doch heuvelachtigen weg. Men kan gemakkelijk Langeais en Azay-le-Rideau op één dag bezoeken; velen nemen er nog Ussé bij, dat ongeveer 15 kilometer Zuid-Westelijk van Langeais ligt. Ussé is echter van weinig belang. Wij keeren van Azay-le-Rideau over Ballan en Joué, naar Tours terug, een afstand van wederom 24 kilometer, en begeben ons den volgende dag langs denzelfden weg naar Chinon. Desverkiezend kan men in Azay-le-Rideau overnachten in L'Hôtel du Grand Monarque, om vandaar den volgende dag naar Chinon te rijden, 24 kilometer Zuid-Westelijk van Azay.

Alle zijrivieren der Loire komen zich bij den hoofdstroom voegen, sprekende van de kasteelen waar zij langs vloeiden: de

GEZICHT OP HET KASTEEL VAN LOCHES.

Cher is vol bewondering over Chenonceaux: de Indre haast zich eerst voorbij de sombere, dreigende trekken van Loches en Montbazou, om dan te komen uitrusten aan de voeten van het liefelijke Azay-le-Rideau; de Vienne spreekt van Chinon, het oude Caynon of Caino, dat „wit” beteekent, en doelde op het heldere water der Vienne.

Het is vreemd, maar in Chinon, bij den aanblik der ontzettende steenruïne van het kasteel, dat het stadje domineert, of liever der drie kasteelen tezamen, krijgen wij een gevoel alsof wij het beschaafde, moderne Frankrijk verlaten hebben.

De indruk dezer steenmassa is overweldigend, en hoewel niet veel meer dan een reuzenhoop van brokken, even welsprekend, alsof de drie châteaux inderdaad nog daar stonden. Rechts stond het kasteel en de kapel van St. George, door de Plantagenet-Koningen gebouwd. Deze gebouwen, die nu niet meer bestaan, waren verbonden met het Château du Milieu, door een fraaie steenen brug, die op machtige bogen rust, met uitgehouwen steenen balustrades, welke ons naar de ophaalbrug van den ingang voert, onder den Tour de l'Horloge. Links stond het Château de Coudray, eveneens door een steenen brug over de nu droge gracht met het Château du Milieu verbonden.

De geschiedenis van Chinon gaat, evenals die van Langeais en Amboise, terug tot ongeveer 400 jaren vóór Chr., was eveneens de woonplaats van een Celtischen stam, daarna door de Romeinen betrokken, en eindelijk het eigendom van Fulk Nerra, voor wien de prachtige bosschen om Chinon heen ongetwijfeld, als jachtterrein, de grootste bekoring gehad moeten hebben. Het was de bakermat van Anjou, en als zoodanig dat der Engelsche Koningen uit het huis van Plantagenet, en 't was alhier dat Koning Hendrik II van Engeland stierf.

Het was naar Chinon, dat Jeanne d'Arc zich begaf, om daar den Koning van Frankrijk, Karel VII te ontmoeten, en hem haar hulp aan te bieden. Nog wijst men in 't Château du Milieu de overblijfselen aan der Grande Salle, waar de Koning haar te midden zijner hovelingen ontving. Karel VII sloeg weinig geloof aan de „stemmen”, die het jonge meisje aanspoorden Frankrijk uit de handen der Engelschen te verlossen, en, om haar op de proef te stellen, weigerde hij zich bij haar ontvangst onder den troonhemel te plaatsen, maar voegde zich te midden zijner hovelingen. Het eenvoudige boerenmeisje uit Domrémy had den Koning nimmer gezien, haar „gentil Roi”, zooals zij hem steeds noemde; toch ging zij, zonder te twijfelen, recht op hem af, hetgeen Karel een gunstig teeken was.

Chinon spreekt tevens van de eerste, bekende, koninklijke favorite, Agnès Sorel, die zeer veel, en een zeer goeden invloed op den zwakken Karel VII had. Béranger legt hem de volgende regels in den mond:

Je vais combattre, Agnès l'ordonne;
Adieu repos — plaisirs adieu."

Vanuit den Tour d'Argent, op den hoek van het Château du Milieu, moet een geheime doorgang geweest zijn, waarvan echter geen sporen meer bestaan, welke door Karel VII gebruikt werd, om zijne geliefde te bezoeken, die in het Château de Condray verblijf hield. Agnès trachtte steeds den Koning te beschermen tegen de samenspanningen, welke zijn ontaarde zoon, de latere Lodewijk XI, te Chinon, en elders tegen zijn vader smeedde. Vele geschiedschrijvers wijten den dood van Agnès Sorel aan wraak van den Dauphin.

Na Karel VII zien wij nog twee merkwaardige personen te Chinon, eerst de groote geschiedschrijver Philippe de Commines,

daarna Caesar Borgia, en vervolgens verplaatst de geschiedenis der Fransche koningin en hun hof zich meer Oostwaarts. Philippe de Commines was eerst in dienst van Karel den Stouten, hertog van Bourgondië, maar ging daarna naar diens grootsten vijand over, Lodewijk XI, wiens geest hij terstond en volkomen begreep, als zijnde zeer sterk in overeenkomst met den zijnen. Louis le Politique was geenszins ondankbaar, en maakte hem Gouverneur van Chinon in 1476; het was voornamelijk hier, dat hij zijne geschiedkundige werken schreef. Hij stierf te Argenton, nadat hij Frankrijk onder drie meesters gediend had.

In Philippe de Commines verloor Frankrijk den knapsten staatsman en den besten geschiedschrijver uit die dagen. Hij diende zijn land 't meest als ambassadeur, vooral in Italië, en zijn geschriften kunnen alléén vergeleken worden met die van Machiavelli of van Guicciardini, welken men beschouwen kan als de eerste geschiedkundige filosoof. Ronsard zegt van Commines :

„du premier gentilhomme,
Oui, d'un coeur vertueux fit à la France voir,
Que c'est honneur de joindre aux armes le savoir”.

Hij, die na Commines een groote rol kwam spelen te Chinon, kwam inderdaad van het tooneel zelf, waarop het talent van zijn grooten voorganger zich bewogen had, van Italië.

Toen Lodewijk XII bij den dood van Karel VIII diens troon aanvaardde, moest hij, volgens het huwelijkscontract der „Bretonne”, tevens diens weduwe huwen. Daar Charles d'Orléans reeds gehuwd was met de ongelukkige Jeanne de France, dochter van Lodewijk XI, moest hij aan den toen regeerenden Paus, den beruchten Alexander VI, Alexander Borgia, echtscheiding aanvragen. In ruil voor het Hertogdom Valentinois voor zijn zoon, Caesar Borgia, stemde de Paus hierin toe, en tegen het einde van 1498 scheepte Caesar Borgia zich in te Ostia, met bestemming naar Marseilles, om vandaar naar Chinon te reizen, ten einde bezit te komen nemen van zijn hertogdom en tevens, namens zijn vader, toestemming tot echtscheiding aan Lodewijk XII te komen overhandigen. De hof-étiquette in die dagen was uiterst gestreng, en zij, die belast waren met de officieele ontvangst van Caesar Borgia, braken er zich 't hoofd over, om een passende ontvangst voor te bereiden voor den zoon van een Paus!

De verdere geschiedenis van Chinon is van weinig belang. François I en zijn opvolgers kwamen er zelden of nooit. Het was hier, dat de ongelukkige Louise de Lorraine bericht kreeg van den moord van haar onwaardigen echtgenoot, Hendrik III, waarop zij naar Chenonceaux reisde en hem daar elf jaren lang betreurde.

In het begin der 17e eeuw hield de Prins de Condé er voor korten tijd verblijf, maar werd spoedig door Richelieu naar Vincennes gezonden en daar gevangen gezet.

De stadskroniek van Chinon vertelt ons, dat in 1758 de Grande Salle, waar Jeanne d'Arc door den Koning ontvangen werd, nog in zijn geheel daar stond, maar een hevige storm bracht in het begin van 1759 groote schade toe aan het Château du Milieu, dat zich langen tijd staande had gehouden, doch ook nu door hoogen ouderdom in verval geraakte. Geen der eigenaars schijnt het ooit der moeite waard gevonden te hebben voor instandhouding der drie feodale kastelen te zorgen.

Het zal nog zeker eenige eeuwen vereischen, voor de laatste overblijfselen van Chinon verdwenen zullen zijn, maar niets zal de herinnering daaraan kunnen uitwisschen.

LOCHES.

Men kan zich geen grooter contrasten denken dan Loches en Azay-le-Rideau, beide aan dezelfde rivier, de Indre, gelegen. Waar Azay-le-Rideau al witte gratie is, is Loches somber, zwart, zwaar en dreigend,

.....noirs débris au souvenir amer
„Qui dorment échoués sur la grève des âges.”

zonder zelfs maar ééne lieflijke herinnering.

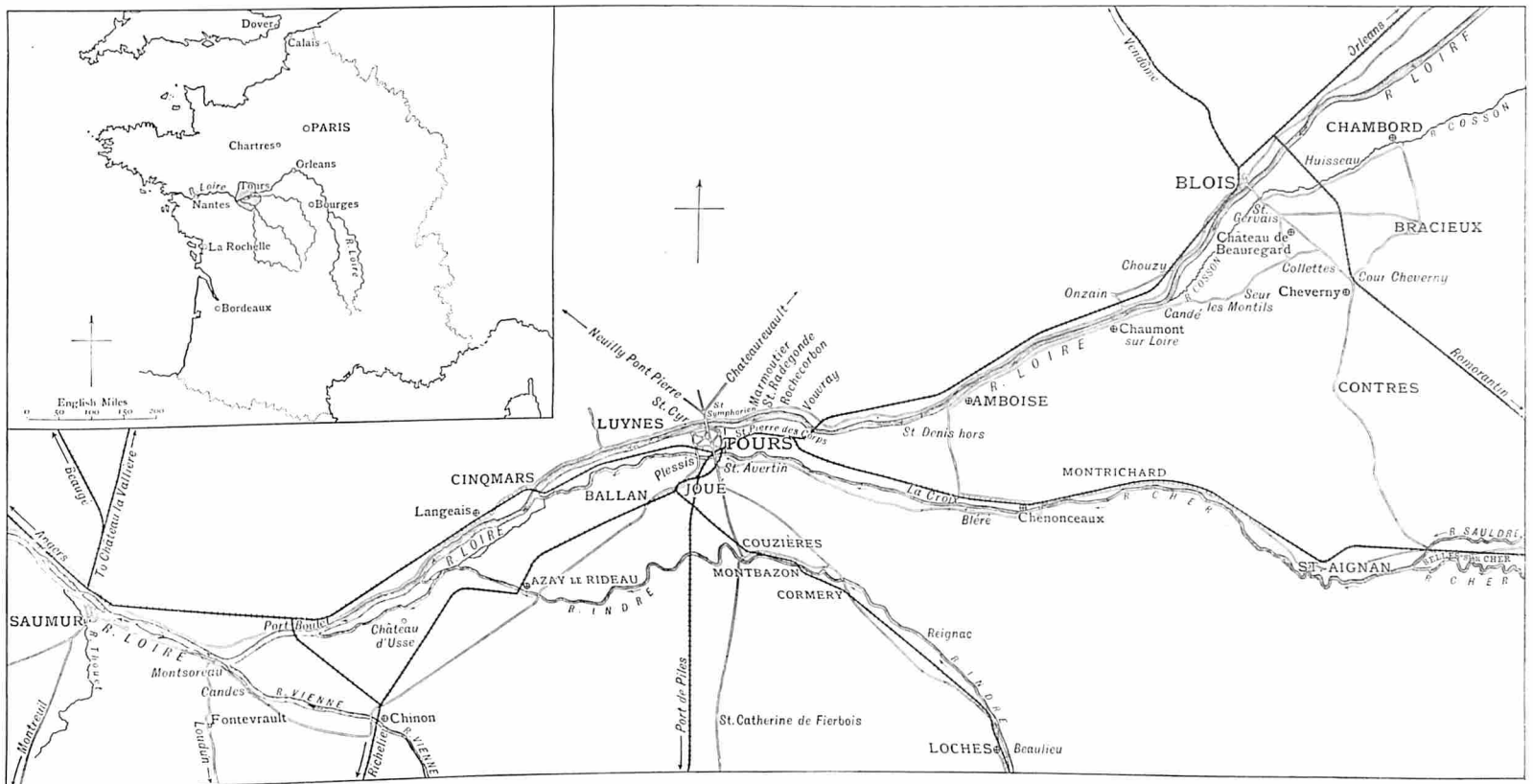
In de oudheid werd Loches beschouwd als eene onneembare vesting, en nu, na ongeveer tien eeuwen, geeft het nog een indruk van verpletterende sterkte, zoowel door bouw als door ligging. Het is een zeer belangrijk strategisch punt, gelegen als het is tusschen de valleien der Cher en Indre in, en gedekt door Montrichard en Montbazou, op zoowat gelijken afstand Oostelijk en Westelijk. Loches is het Zuidelijkste punt der vestingrij, welke den Zuidkant der Loire beschermt. Het rijst evenals Montbazou, als een reuzenkasteel op uit de vlakke omgeving, beide wederom geliefkoosde punten van den Zwartten Valk van Anjou.

Loches is echter veel grooter en indrukwekkender dan Montbazou. Een der voornaamste trekken van dit kasteel is de overoude „Eglise Collégiale”, een kerk, die éénig in haar trant is, en volmaakt in hare vreemdsoortige, woeste schoonheid, een mengsel van Oosterschen stijl met dien, welken men in het begin der twaalfde eeuw in 't Noorden van Frankrijk voorstond. Er is geen enkele horizontale lijn in te ontdekken, niets dan hoeken, punten en bogen. Deze kerk maakt deel uit van het kasteel, waarmede het door een onderaardsche gang in verbinding staat. Er is een onderaardsche kapel, beneden de kerk zelf, en 't was hier, dat Lodewijk XI, steeds geheimzinnig, zelfs in zijn godsdienstplichten, de mis kwam bijwonen. Hier werden, eenigen tijd geleden, onder pleister verborgen, eenige vreemdsoortige muurschilderingen ontdekt, heiligen voorstellende. Het mooiste versiersel der kerk, de graftombe van Agnès Sorel, werd weggenomen en overgebracht naar den toren van het kasteel, „la Tour d'Agnès”, waar zij verblijf hield.

Loches is vol mysterie en gruwelen, maar deze zijn alle verborgen in de diepte. Als men Loches binnentreedt, op al deze gruwelen voorbereid, is men min of meer teleurgesteld bij den eersten aanblik, want, daar de Sous-Préfet er verblijf houdt, is de eerste indruk die van een bewoond kasteel. De sombere herinneringen liggen in de onderaardsche cellen en gewelven, waar zooveel slachtoffers jarenlang in 't donker zuchtten.

De dominerende herinnering te Loches, is die aan Lodewijk XI: die aan Fulk Nerra, Richard Leeuwenhart, Saint-Louis, Philips den Schoone en andere vroegere bewoners, treden op den achtergrond voor Louis le Politique en zijn slachtoffers, welke hij daar met de grootste wreedheid gevangen hield. De groote gevangentoren werd door Fulk Nerra gebouwd, de Noordwestelijke toren, la Tour Neuve, door Lodewijk XI, niet zoozeer als versterking van Loches, als wel om er zijn vijanden veilig in op te bergen. Nog wijst men er de folterkamer aan en de cel, waar de kardinaal la Balue jarenlang in zijn ijzeren kooi was opgesloten. Ook Philippe de Commines heeft hier eenigen tijd gevangen gezeten in een kooi, die hij zelf beschrijft als „avec terribles ferrures: plusieurs l'ont mandit, et moi aussi qui en ai tâté sous le roi de présent (Charles VIII) l'espace de huit mois”.

In een der donkerste cellen vinden wij neergeschreven door de

BELANGRIJKE KASTEELLEN. ----- WEGEN. ----- SPOORWEGEN.
LIGGING VAN DE KASTEELLEN LANGS DE LOIRE.

hand van Ludovico Sforza, de bekende woorden uit Dante's Inferno: „Nessun maggior dolore che ricordarsi del tempo felice nella miseria”, — er is geen groter leed, dan zich in 't ongeluk de dagen van geluk weder te binnen te brengen. De ongelukkige Hertog van Milaan kon slechts door een nauwe spleet in den muur een blik werpen op de zonnige velden van Touraine, die hem aan zijn eigen land moeten hebben herinnerd. Men vindt er ook op de muren een treffende poging tot fresco-schildering — waarschijnlijk in herinnering aan Leonardo's meesterwerken op muren in zijn eigen land. Sforza kwijnde negen jaren in deze donkere cel, tot hij zijn einde voelde naderen en toen toestemming kreeg een torenkamer te betrekken, waar hij stierf.

Er is nog één diepere cel, la Prison des Evêques. Waar Ludovico Sforza op de muren had geteekend en geschreven, vinden wij allhier met ruw talent een altaar en een kruis op den wand gegrift — en sporen, waar handen en voeten zich vastklemden, om op te klimmen naar het ongelukkige, kleine venster, waardoor een schaarsch licht naar binnen viel. De ongelukkige gevangenen, die zulke hartroerende sporen achterlieten, waren de Bisschoppen van Puy en Autun. Verder spreekt een kleine, donkere cel van 't lijden van le Seigneur de Saint Vallier, den vader van Diane de Poitiers, voor wien zijne beeldschoone dochter genade ging afsmeeken, en eindelijk verkreeg, van François I. Ook Richelieu maakte gebruik van Loches om er zijn gevangenen in weg te bergen, zoo velen, die zonder bewijs van schuld hier, vergeten, hun dood vonden.

Loches wordt nu gebruikt als een Staats-gevangenis. Niet-tegenstaande de belangrijkheid van het kasteel, is de bezoeker blij het weder te verlaten en terug te komen in de zonnige vlakte van Touraine.

Met Blois, Chambord, Chaumont, Amboise, Chenonceaux, Langeais, Azay-le-Rideau, Chinon en Loches hebben wij de voornaamste der historische kasteelen in de Loire-vallei bezocht. Er zijn er nog vele andere, alle min of meer belangrijk wegens bouw of herinneringen. Ieder château vertelt zijn eigen geschiedenis, altijd belangrijk, zelden vreedzaam, meestal vol emoties. Maar 't tooneel waarop al die hartstochten zich bewegen is steeds hetzelfde, het liefelijke Touraine, le Jardin de France, waarvan Victor Hugo, die zijn jeugd doorbracht aan de oevers der Loire, niet ver van Blois, zoo schilderachtig de schoonheid beschrijft in de volgende regelen:

„Une rivière au fond, des bois sur les deux pentes,
Là des ormeaux brodés de cent vignes grimpantes,
Des prés, où le faucheur brunit son bras nerveux,
Là des saules pensifs qui pleurent sur la rive,
Et comme une baigneuse indolente et naïve,
Laissent tremper dans l'eau le bout de leurs cheveux.”

M. FRIESWIJK—DE BAS.

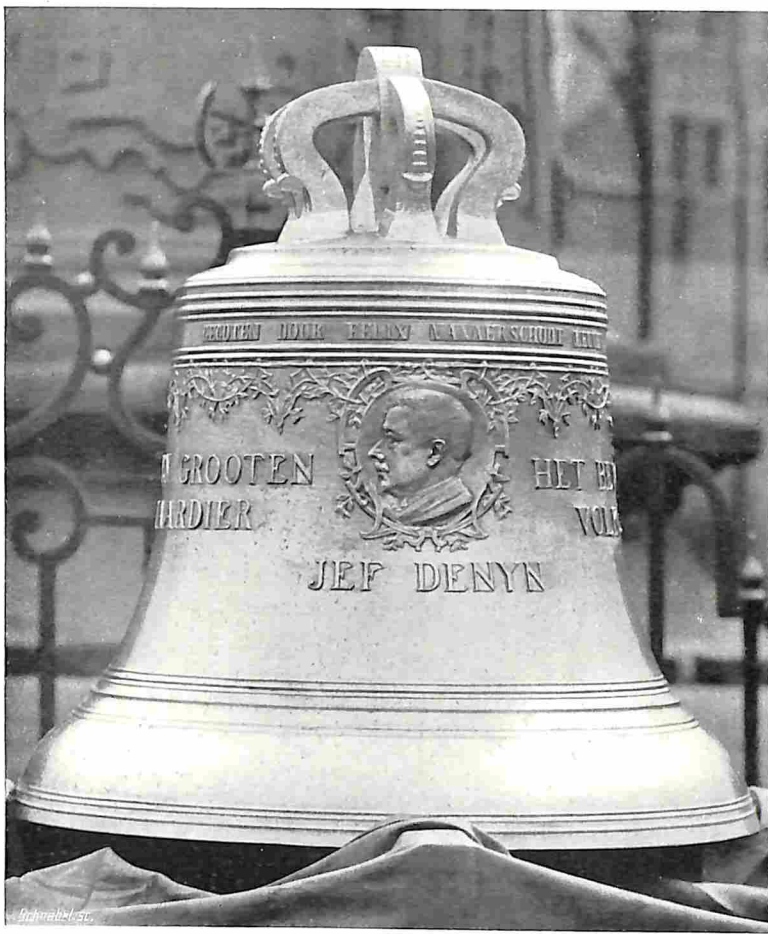

Foto de Jonghe.

DE HERINNERINGSKLOK, JEF DENIJN DEN 1^{EN} JULI jl.,
BIJ ZIJN ZILVEREN JUBELFEEST ALS MECHELSCH
BEIAARDIER AANGEBODEN, MET HET OPSCHRIFT:
AAN DEN GROOTEN BEIAARDIER JEF DENIJN,
HET BEWONDEREND VOLK, 1912.

Schotel sr.

Foto Schotel.

ERYNGIUM ALPINUM.

INGEZONDEN OP DE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

De groote Plantenkeuring der Nederl. Mij
voor Tuinbouw en Plantkunde, op
28 Juni 11., te Arnhem gehouden.

ERYNGIUM ALPINUM.

REEDS in den eersten jaargang van „Buiten” hadden wij op bladz. 308 gelegenheid de aandacht te vestigen, op de prachtige distels, die tegenwoordig in de tuinen gekweekt worden. Als een der fraaiste en aanbevelenswaardigste soorten noemden wij toen de *Eryngium alpinum*, de echte Alpendistel.

Zij, die deze plant in de natuur hebben zien bloeien, zullen zich er zeker niet over verwonderen, dat wij haar aanbevelen, doch heel wat plantenliefhebbers hebben de *Eryngium alpinum* nog nooit zien bloeien, omdat er in den laatsten tijd wel wat minderwaardige verscheidenheden van in den handel werden gebracht. Gelukkig is de echte soort sinds korten tijd weder ingevoerd en bij onze beste vaste-plantenkwekers verkrijgbaar. De echte Alpendistel vormt slanke stengels, die ruim ½ M. hoog worden, iedere stengel wordt gekroond door een z.g.n. bloemscherphoofdje, doch de waarde is minder gelegen in deze bloeiwijze of in de talrijke bloempjes, waaruit zij is samengesteld, doch voornamelijk in de schutbladeren, die haar omgeven. Deze zijn toch bij de *Eryngium* zeer fijn ingesneden, waardoor zij op kleine, sierlijke veeren gelijken, die de bloeiwijze omgeven. De kleur dezer schutbladeren is zacht blauw met wit geaderd, door welke kleur haar waarde nog verhoogd wordt. Bij de prachtige inzending afgesneden bloemen van vaste-planten door den heer B. Ruys te Dedemsvaart op de Groote Plantenkeuring te Arnhem ingezonden, bevond zich een vaasje met bijzonder mooie bloemen van deze Distel, waarvan wij hier een afbeelding geven.

De kultuur der *Eryngiums* is betrekkelijk gemakkelijk, daar het winterharde vaste-planten zijn, die in iederen voedzamen, waterdoorlatenden tuingrond goed groeien. Toch moet men er rekening mede houden, dat de planten door den bloei uitgeput worden en doodgaan. Om deze reden is het dan ook geraden telken jare enkele jonge planten van haar te kweken. Men kan dat gemakkelijk uit zaden doen, doch heeft men een bijzonder mooie verscheidenheid dan raden wij aan het liever door middel van wortelstekjes te doen, op de manier in bovengenoemd artikel aangegeven. Wij durven deze fraaie vaste-plant allen tuinbezitters met gerustheid aanbevelen.

NIEUWE, HALFGEVULDE THEEHYBRIDE ROOS
„JACQUES KNEPPERS.”

De Rozen nemen onder de bloemplanten nog steeds de aller

eerste plaats in. Sinds eeuwen hebben zij dat gedaan en het ziet er niet naar uit, dat zij ooit door een ander van haar plaats gedrongen zullen worden. Duizende verscheidenheden van Rozen zijn er in den loop der eeuwen gewonnen en geen jaar gaat er voorbij of er worden nieuwe aanwinsten in den handel gebracht.

Van die nieuwe Rozen verdwijnen er echter binnen korten tijd weder een groot aantal, of wel men vindt ze alleen nog maar in speciale rozencollectie's terug. Het is toch niet voldoende, dat de bloem in half of heel ontwikkelde toestand goed van vorm is, of wel dat zij een mooie, levendige of zachte kleur en een fijne geur heeft, doch wil zij aan al de gestelde eischen voldoen, dan moet zij niet alleen al deze eigenschappen bezitten, doch ook nog rijk bloeien en goed groeien.

Toch zijn er tegenwoordig Rozen, die onder de allerbesten gerekend worden. In het bijzonder mogen hier onder vermeld worden *La France*, *Kaiserin Augusta Victoria*, *Mme. Caroline Testout*, *Farben Königin*, *Mme. Abel Chatenay*, *Jonkheer J. L. Mock* en *Frau Karl Druschki*. Behalve de laatste behooren deze alle tot de Theehybride Rozen.

Al de hier opgegeven variëteiten behooren tot de geheel gevulde Rozen. Meer en meer begint echter ook de liefhebberij voor half gevulde en enkele Rozen toe te nemen, wat niet te verwonderen valt, want onder de talrijke gevulde munten die voornamelijk uit door bijzonder rijken bloei en heerlijke geur, terwijl de bloemen met haar goudgele meeldraden zeer fraai zijn.

Bij de prachtige verzameling afgesneden Rozen door de firma Gebroeders Gratama & Co., te Hoogeveen, op de Grootte Plantenkeuring ingezonden, bevond zich ook de nieuwe halfgevulde Theehybride *Jacques Kneppers*, die in 1910 reeds met een Certificaat 1ste klasse werd bekroond. Haar bloemen zijn zuiver wit, tegen welke kleur de goudgele meeldraden mooi uitkomen; de knoppen zijn zacht rose met roode streepjes. Deze nieuwe verscheidenheid, die zeer rijkbloeiend is, zal ongetwijfeld haar weg wel onder de liefhebbers vinden. Op de Keuring te Arnhem had zij nog geen naam, zij werd echter mede ingezonden op de tentoonstelling te Nijmegen en daar benoemd naar den voorzitter van de Afdeling Tuinbouw dier tentoonstelling.

MOOIE VARENS.

Geen buitenhuis, geen villa of grootere stadswoning wordt er tegenwoordig gebouwd of er zijn een of meer serres aan. Dit is een eisch des tijds en te verwonderen is het niet, want zij verleenen dan ook een buitengewone gezelligheid aan de woningen. Toch kan die gezelligheid nog aanmerkelijk verhoogd worden, door het kweken van een aantal planten, waartoe deze serres in den regel zeer goed geschikt zijn, vooral, wanneer er zich een inrichting aan bevindt om ze aan de buitenzijde tegen de zon te beschermen, iets, wat onze architecten nog te veel vergeten.

Onder de groen blijvende planten, die in deze serres gekweekt worden, nemen de Palmen in den regel een eerste plaats in, ook vindt men er nogal dikwijls *Araucaria's* en *Aspidistra's*; onder de bloemplanten in den regel *Clivia's*, *Azalea's*, *Primula's* en des winters *Hyacinthen* en *Tulpen*.

Varens worden gewoonlijk nog niet veel gekweekt, wat grootendeels wel daaraan te wijten zal zijn, dat zij den naam hebben van lastig te zijn en in een serre niet goed te blijven. Toch is deze meening volkomen onjuist. Met een weinig zorg en oplettendheid kan men van enkele varensoorten zeer veel plezier hebben en wij hebben wel *Nephrolepis*, *Pteris*, enz. gezien, die door particulieren tot ware prachtplanten werden opgekweekt. Door de firma G. J. Bier, te Nieuwerkerk a/d IJssel, was op de Grootte Keuring te Arnhem een prachtverzameling varens ingezonden en het meerendeel daarvan is zeker voor serrekultuur uitnemend geschikt.

Een bijzonder mooie soort is de *Cyrtonium Rockfordii*, die uitmunt door haar sierlijk, donkergroen, glanzend loof, dat aan de randen der blaadjes scherp getand is.

Niet minder mooi is de *Polypodium glaucophyllum crispum*, een nieuwe verscheidenheid, die een certificaat 1ste klasse verwierf. Even als de oorspronkelijke soort, heeft zij zeer mooie blauwgroene bladeren, die zich echter onderscheiden, doordat de randen fraai gegolfd zijn. Zooals gezegd, zijn beide varens zeer geschikt om in een serre gekweekt te worden, mits men zorgt, dat zij in niet te zwaren grond staan, matig vochtig gehouden en vooral nooit door te scherpe zon beschenen worden.

E. Th. W.

Schnabel sc.
Foto Schotel.

NIEUWE HALFGEVULDE THEEHYBRIDE ROOS
JACQUES KNEPPERS.
INGEZONDEN OP DE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

Schnabel sc.
Foto Schotel.

POLYPODIUM GLAUCOPHYLLUM CRISPUM.
CERTIFICAAT 1e KLASSE OP DE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

Schnabel sc.
Foto Schotel.

CYRTONIUM ROCKFORDII.
PRACHTIGE KOUDE VAREN, DIE DEEL UITMAAKTE VAN DE MET GOUD
GEKROONDE INZENDING OP DE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

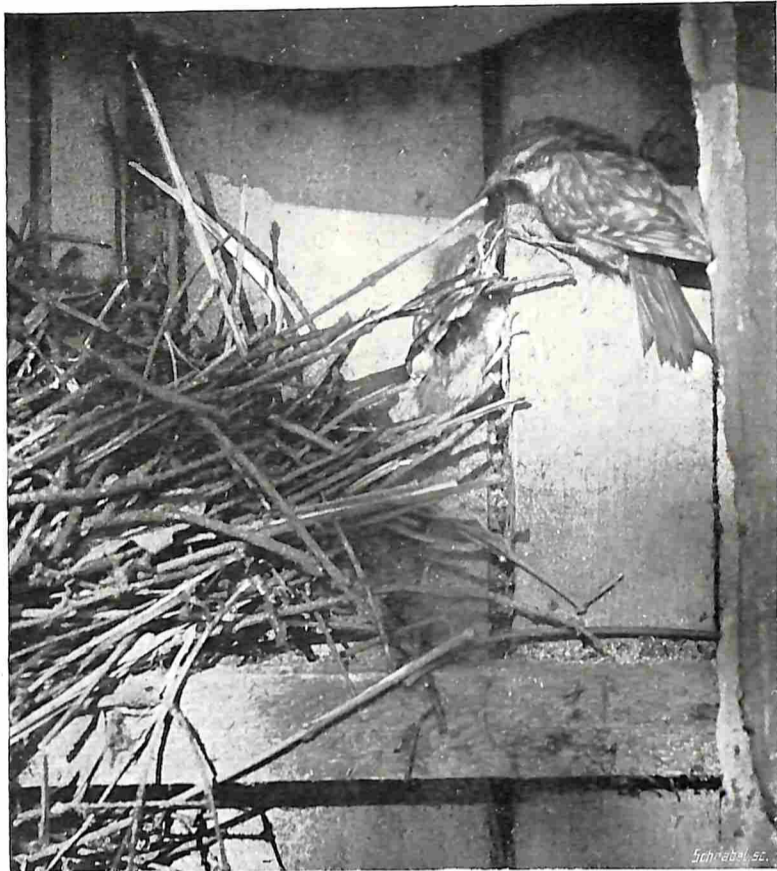

Foto A. Burdet. BOOMKRUIPER, EEN JONG VOEREND.

KIEKJES UIT DE VOGELWERELD.

II.

DE vogels zijn al meer en meer het voorwerp onzer belangstelling geworden, maar hoe kan het ook anders. In alle tijdschriften en in de meeste dagbladen worden kolommen gewijd aan natuurschoon. Iedere schrijver tracht daarin iets, dat in de natuur leeft en hem 't liefste is, op den voorgrond te plaatsen. Geen wonder dan ook, dat vooral in de laatste jaren het aantal natuurliehebbers in ons „mooi Nederland” zeer is toegenomen.

En wat zou er van al dat „natuurschoon” overblijven, zoo vraag ik U af, indien we onze gevleugelde vrienden niet hadden? Niet alleen, omdat de meesten hunner onze omgeving buiten verlevendigen, maar bovenal, omdat zij voorkomen, dat onze bosschen en tuinen totaal worden verwoest.

Zorgvuldig waken zij er voor, dat de groote woudreuzen en de „dwergenboompjes” in onze tuinen, alsmede de sier- en koolplanten niet worden kaalgevreten door allerhande insecten, die toch al zoo gemakkelijk voortwoekeren.

Onschatbare diensten bewijzen ons de vogels. Zij behoeden de geheele natie voor een beslist ondergang en bewaren het natuurlijk evenwicht in de natuur. Wat zou er van ons komen, als er van den oogst eens niets terecht kwam? Denken we slechts even aan de rupsenplagen. Men ziet dan heele rijen boomen met bladgeraamten, om niet te spreken van koolvelden, waarop niets dan kale stelen overbleven. En nog altijd willen sommigen maar niet begrijpen, dat hier dikwijls „eigen schuld” haar scepter zwaait.

Immers, er worden jaarlijks honderde nesten verwoest. Geen zomer gaat er voorbij, of het valt jammerlijk te constateeren, dat vogelnestjes bij hoopen door jongens worden uitgehaald. De meesten uwer, die de tijdschriften volgen, weten reeds, dat ik mij in die gevallen bezig houd met het noodwendig opkweeken van jonge vogels. Voorwaar een heerlijk en dankbaar werkje. Op die manier komt men zoo mooi op de hoogte met de vogelwereld. Ik heb dan ook al heel wat afgeneusd van het „geheimzinnig gedoe” uit het intieme leven der vogels.

Mag ik u even voorstellen aan mijn pleegkind, een kwikstaartje, dat zonder mijne tusschenkomst stellig in het vuilnisvat was beland, indien ik mij niet over dien kleinen peuter had ontfermd. Heel eigenaardig was het nestje, waarin het was gezeten, van binnen geheel gevoerd met witte wol. U weet reeds, dat we met een jongen Kwikstaart te doen hebben, ik bedoel natuurlijk den Witten (*motacilla-alba*). Bébé is ± drie weken oud.

Mogen vooral mijne jeugdige lezers medelijden met hem hebben en zich ernstig voornemen, indien ze al eens een nestje uithaal-

den, nu nooit meer zoo wreed te zijn. Als men u eens van uwe ouders wegnam! Hoeveel leed zou dit niet veroorzaken, zoowel voor u, als voor uwe ouders?

De Witte kwikstaart is zeer zeker in ons land een populaire vogel. Alhoewel de naam „Zwarte” Kwikstaart meer gewettigd zou wezen, dan „witte”, immers heeft de zwarte kleur verreweg de overhand, willen we ons hiertegen maar niet verzetten. Het was nu eenmaal noodig „eene kleur” vóór zijn naam te noemen, ter onderscheiding van den grooten- en kleinen gelen kwikstaart. Ook de laatste komt veelvuldig in ons land voor.

De Witte Kwikstaart is ook wel bekend onder de namen Akkermannetje en Bouwmannetje. Hij leeft laag bij den grond. Hier in Arnhem loopen ze heel leukjes in de buitenwijken en toonen niet den minsten vrees. Hebt u wel eens zoo'n pedant ding zien marcheeren? Kleine renpartijen houdt hij met zijne makkers en hoeveel waarde zijn staart wel vertegenwoordigt? Daar ben ik nog nooit achter gekomen. Hij weet niet wat te doen, om toch vooral niet met zijn roer over den grond te sleepen. Vooral na een regenbuitje komt dit nog beter tot zijn recht. Alle plassen worden dan zorgvuldig vermeden. Vermeldenswaard is zijn „lange” staart. „In vlucht” lijkt die nog eens zoo lang.

Wanneer wij hem op onze vogeltochtjes over den weg zagen loopen, spraken we altijd van „imitatie zilverfazantje”. Hij had dit eens moeten weten!

Arnhem is zeker wel „je vogelland” en al zijn we hier ook van de zeevogels verstoken, zooveel te meer kunnen we hier de kleine zangers in hun intieme leven aanschouwen. Toch moet het gezegd, dat vooral des winters vele meeuwen boven „Vader Rijn” als heusche aviateurs vliegemonstraties ten beste geven.

Maar men behoeft niet alleen in Arnhem te vertoeven, om de vogels in hun intieme leven te kunnen waarnemen. Ze komen gelukkig overal voor en zijn zonder de minste inspanning zelfs heel goed te volgen.

Luidzingerde Roodborstjes en Bastaardnachtegalen met hunne kristallheldere geluidjes veraangenamen uwe wandeling. Zelfs des winters vroolijken zij met hun gezang onze natuur nog wat op.

Zonder het zelfs maar te willen, zijt u al dadelijk bezig met een Boomkruipertje (*Certhia-familiaris*) „verstoppertje” te spelen. Het laat u heel leuk zoeken. U wilt het nog eens zien en draait om den boom, maar mijnheer doet hetzelfde, en zoo is al uwe moeite vruchteloos. Een vroolijk „ti-uu-ti-uu” zegt u, dat het Boomkruipertje er nog wel is en zoo „kurkentrekt” het naar boven, om zich even verder aan den voet van een anderen boomstam vast te klampen, om eventueel, naar uwe verkiezing, weer hetzelfde spelletje met u te beginnen.

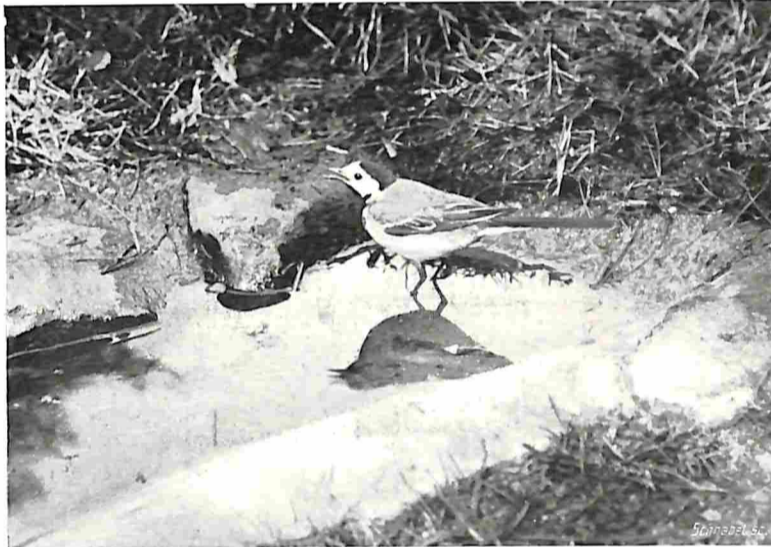

Foto A. Burdet. WITTE KWIKSTAART BADEND.

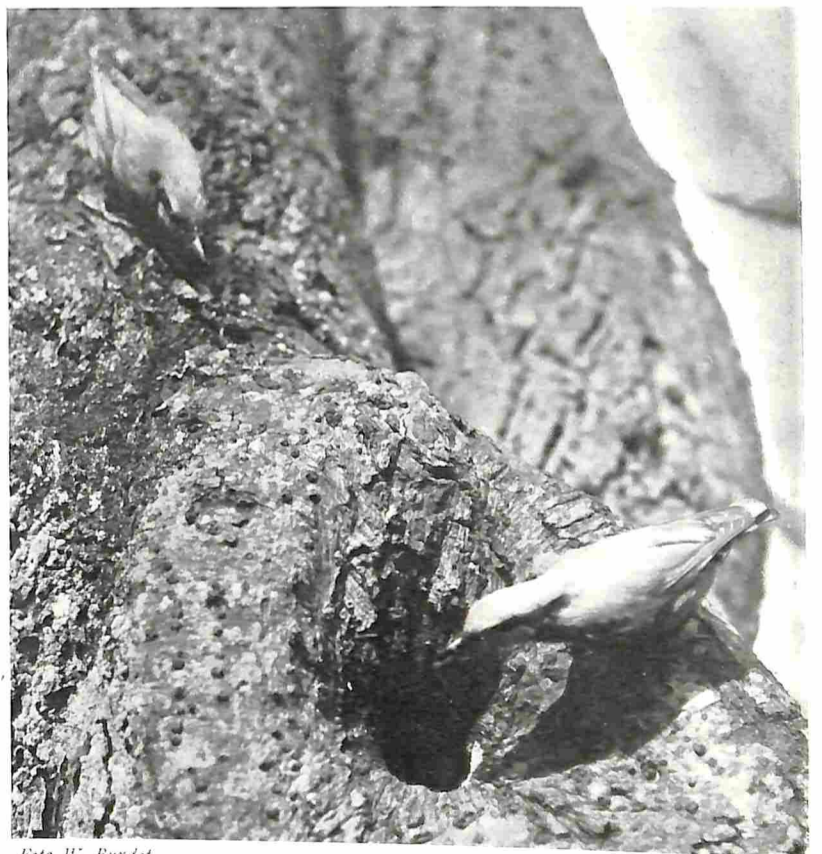

Foto W. Burdet.

TWEË BOOMKLEVERS BIJ DEN INGANG VAN HET NEST.

Ik heb het voorrecht gehad een nestje van die familie op te kweeken, hetwelk ik uit jongenshanden had losgemaakt. Inderdaad een prachtig bezit en mooie studie!

In grove trekken zou ik willen zeggen, is het Boomkruipertje op den rug gezien precies een stukje schors. Het is van den stam moeielijk te onderscheiden. Op de onderdeelen is het echter wit van kleur.

Nooit zag ik mijne opgekweekte Boomkruipertjes bij den eersten oogopslag. Hoe kort ook, moest ik altijd even zoeken, waar zij zich bevonden. Ze waren op het schors haast niet te vinden. Zij behoeven zich in nood ook al weer niet bang te maken, maar even rustig te blijven zitten, totdat het gevaar voorbij is. „Mimicry” speelt hier dus eene groote rol. Zij mogen toch ook wel een verweermiddel hebben!

't Behoeft nauwelijks vermeld, dat het Boomkruipertje leeft van de insecten, voorkomende op de boomstammen. Met zijn langen, gebogen snavel kan het gemakkelijk tusschen het schors het „lekkers” weghalen. En maar altijd door hoort men daarbij zijn gezellig „ti-uu-ti-uu”.

Verlaten de Kwikstaarten ons in het najaar, het Boomkruipertje blijft bij ons. Leeft het dan ook des zomers meer in de bosschen, des winters komt het wat naderbij en zwerft dan in onze stadstuinen.

Kruipen de Boomkruipertjes steeds van beneden naar boven, daarbij steeds hun staart gebruikend, de Boomklever (Sitta caesia), die zich hier even laat bewonderen en „akelig jaloersch” is, omdat u daar niet zooveel nota naamt van ons Boomkruipertje, klimt in alle richtingen. Van links naar rechts, ja in alle richtingen klimt en duikelt hij maar raak. Hij klimt dan ook even vlug naar boven, als van boven naar onder (dus met den kop naar beneden),

Hierin verschilt hij weer met het Boomkruipertje, dat slechts, zooals ik reeds zeide, in ééne richting klimt, zij 't dan ook dikwijls spiraalvormig (van beneden naar boven). We denken maar even aan den „kurkentrekker”, dien we daar net met het Boomkruipertje maakten. Zijn staart behoeft hij evenmin bij het klimmen.

De Boomklever is ook bekend onder de provinciale namen: Blauwspecht (in Groningen) Brabantertje, Plakspecht en Spechtmees (in Gelderland). In de Latijnsche taal werd hij met vele namen gezegend, zoowat een „kruiwagen” vol.

De Boomklever is een zeer nuttige vogel en fraai bovendien. Als hij zoo om de takken van een zilverbloeienden berkenboom duikelt, komt hij zoo mooi uit. Hij is eveneens een vogel, die lief en leed met ons deelt, des winters bij ons blijft.

Op den kop is hij blauwgrijs (loodkleurig) evenals op den rug en vleugels. De vleugelslagpennen zijn donkerbruin. De borst is prachtig roestrood, de dekveertjes onder den staart zijn lichtbruingeel. De beide middelste staartpennen zijn eveneens blauw-grijs, de overige van boven donker, van onderen met witte vlekken geteekend. Vanaf den snavel loopt eene zwarte streep door de oogen tot aan de schouders. Hij heeft witte wangen. De snavel is 2 cM. lang. De oogen zijn zwart, de pooten vleeschkleurig.

Kort, ingedrongen en breedgeschouderd, kan hij met zijn sterken snavel de hardste omhulsels van zaden openbreken. Hij hamert hierop met kracht, eventueel het geheele lichaam daarbij gebruikende. Het is bepaald merkwaardig, dit gehamer eens waar te nemen.

De Boomklever maakt zijn nest in boomstammen, evenals het Boomkruipertje, liefst in diepe gaatjes of in holle boomen vier of vijf meter boven den grond. Het aantal eieren bedraagt 6 tot 10. Des winters komt de Boomklever ook wat dichterbij. De laatste jaren wordt hij hier en daar waargenomen op voederhuisjes.

Mag ik ten slotte „Onze vogels” in de bescherming van mijn lezers aanbevelen? Ik vraag uwen bijstand echter zonder u daarvoor ook maar eenig voordeel van de vogelwereld in ruil te willen voorspiegelen, slechts loutere bescherming, waarop de vogels aanspraak maken van u en mij.

Arnhem.

T. E. BOUMA.

IETS OVER SPORT TE PARIJS.

TOEN 'k me, als tijdelijk Parijzenaar, tot taak stelde om aan „Buiten” iets te zenden over de sportbeoefening te Parijs, ondervond ik spoedig dat dit nu niet zoo heel eenvoudig zou zijn. Want een Hollander, die een paar maanden in de Stad des Lichts vertoefd heeft, en in dien tijd

zich de moeite heeft gegeven om de sportbladen geregeld te bestudeeren en de belangrijkste sportévénementen bij te wonen, komt tot de duidelijke conclusie dat de Franschen er gansch andere sport-neigingen op na houden, dan wij. En hij begrijpt dus, dat hij licht het gevaar loopt te gaan schrijven over iets, dat den Hollandschen lezer *niet of weinig* interesseeren zal.

Als ik hier de sportbladen inzie, dan vind ik dagelijks vele kolommen gewijd aan athletiek (speciaal boksen, hardloopen en wielrennen). Die rubriek vormt hier de kern van de sportpers. Over cricket — een sport die bij ons in een bloei-tijdperk verkeert — schrijven de sport-dagbladen hier.... niets! De afdeeling-roeien geniet een bedroefd beetje belangstelling, en met zwemmen is het niet anders gesteld.

Natuurlijk is de ruimte, die de sportpers voor verschillende rubrieken reserveert, wel zoo ongeveer evenredig aan de belangstelling, die er in het publiek voor bestaat. Alleen zwemmen verdient hier m.i. wel wat meer aandacht van de pers, want veel beoefend wordt het zéker. Het is evenwel een onloochenbaar feit, dat de Franschen zich 's zomers meer aan de hierboven genoemde athletiek wijden, dan aan de „lichtere sport” die bij ons zoo vele aanhangers telt. Vreemd is dat wel, want er zijn verschillende volkeren die het Fransche in lichaams-grootte en lichaamskracht overtreffen, en veel eer bestemd schijnen om de athletiek boven de lichtere sport te prefereren.

Maar de Franschen weten hun snelheid, hun behendigheid en hun courage veelzijdig te benutten. En zoo behooren de Fransche wielrenners, de Fransche bokkers en de Fransche hardloopers tot de besten der wereld. Terwijl de roeiers, de cricketers en de voetballers weinig meetellen!

* * *
Ik had hier dus weinig keuze-van-onderwerp, toen 'k naar een zomersport zocht die in Parijs evenveel aanhang en belangstelling vindt als bij ons, en waarin de Franschen matadors zijn. Tenslotte ontdekte 'k die toch. — Tennis!

De edele tennis-sport is hier in eere, en de representanten die Frankrijk bij een wereldkampioenschap uitzendt, bezitten een heel wat beter spelqualiteit dan de Hollandsche sterren. 't Nederlandsche tennis schijnt meer quantitatief dan kwalitatief ontwikkeld te zijn!

Parijs, en speciaal de omgeving van Parijs, bezit een legio van wel-onderhouden tennisbanen. En op sommige dier courts, gelegen in een eenig-mooie bosch-entourage, moet het een waar genot zijn, te spelen. — 't Is al een genot, om er het spel aan te zien. Ga eens naar de mooie banen van de Racing Club de France, bij de Croix Catelan (in het Bois de Boulogne). Ga eens naar de courts der Stade Français, in het park van St. Cloud. En geniet daar van het spel en van de omgeving!

Op de courts der Stade heb 'k enkele matches voor de wereldkampioenschappen zien spelen. Wel — 'k zou willen dat al degenen die het tennis-als-sport miskennen, eens zoo'n wedstrijd bijwoonden. Ze zouden bekeerd zijn, en niet meer beweren dat tennis een spel is van tea-en, koekjes-eten en flirten (af en toe afgewisseld door het kinderachtig-slaan tegen een balletje).

't Is zeker, dat de clubs er zijn, waarin de flirt, de thee en de koekjes de hoofdzaak vormen. Maar er zijn er ook vele andere. Er zijn ook vele tennis-sers en tennis-sters, die „het spel om het spel spelen”. En wat de kern diergenen kan bereiken, daarmee aantoonend hoeveel er in het spel zit, hebben de in deze maand gehouden wereldkampioenschappen weer eens duidelijk bewezen.

Nu, de kwaliteit en de quantiteit der deelnemers waren dan ook beide heel goed. Weliswaar ontbrak de beroemde Australiër Wilding, en had Engeland niet al z'n sterkste representanten kunnen zenden, maar Duitschland, Frankrijk, België, Oostenrijk en ook Zuid-Afrika werden uitstekend vertegenwoordigd.

* * *
Negen dagen duurde het groote tournoi te Saint-Cloud. En groot was de belangstelling ervoor. Talrijk was het publiek op de tribunes rond den „Central court”. Sommige interessante partijen lokten een 2000 toeschouwers! En dat, terwijl de entréeprijzen heusch niet laag waren. Ze varieerden tusschen 3 en 20 francs! Dat bewijst wel iets!

De wereldkampioenschappen „championnats du monde sur terre battue” werden, als gewoonlijk, in een viertal series verspeeld. De nummers heeren-single, heeren-double, dames-single en mixed-double vormden het programma. De strijd ging in

Foto C. Steenberg.

HET AARDIGE GEVELTJE VAN HET CAFÉ OOST-INDIË, IN DE KALVERSTRAAT TE AMSTERDAM, NAAST DE „GROOTE CLUB”, THANS ONDER SLOOPERSHANDEN GEVALLEN.

hoofdzak tusschen de Duitschers en de Franschen, maar het resultaat werd voor de laatsten teleurstellend. Want ze waren begonnen vol optimisme, indachtig aan de overwinning die „Fifi” Germot en André Gobert pas in Stockholm hadden behaald — en ze moesten toch in de twee belangrijkste nummers voor hun groote rivalen de vlag strijken. Max Decugis won gelukkig nog met Mme de Borman (België) het mixed-kampioenschap, en Mlle Broquedis behaalde het dames-championnaat. Maar daar bleef het bij, en de Franschen moesten tevreden zijn met „ander-half” van de vier kampioenschappen, terwijl ze zoo stellig op een groot succes gerekend hadden!

In de heeren-single waren alle Franschen al na de derde ronde geëlimineerd, en kwamen vier Duitschers in de demi finales uit! Otto Fritzsche werd wereldkampioen. En met z'n landgenoot Kreutzer samen was hij ook overwinnaar in de heeren-double. De Fransche sportpers jammerde ach en wee, schreide van teleurstelling... maar was loyaal genoeg om te erkennen dat de Duitschers hun superioriteit duidelijk bewezen hadden.

Dat is ongetwijfeld waar!

'k Heb tijdens het toernooi twee belangrijke matches zien spelen waarin „la France contre l'Allemagne” uitkwam. 't Waren

attaqueeren — en profiteerde Fritzsche. Telkens gebeurde dat. En de vele staaltjes van schitterend spel, die de bewegelijke Franschman in z'n afwisselende exhibitie te zien gaf, vermochten hem niet te redden. Na twee sets verloren te hebben won hij de derde — maar de vierde bracht Fritzsche een zekere victorie.

En zoo bleven de kalme Duitschers de baas over hunne voornaamste tegenstanders in de hoofdnummers.

* * *

Het sportmanlike optreden van het publiek, dat telkens blij gaf mee te leven in den kamp, herdenk ik met genoegen. Ofschoon duidelijk bleek dat de sympathieën voor de Franschen waren, werden de overwinningen der Germanen met een hartelijk applaus beloond, zooals trouwens ook al hunne mooie staaltjes spel.

Die eerlijke erkenning van minderheid blijkt ook uit een artikeltje, dat Max Decugis na de wedstrijden in „l'Auto” schreef. Hij prees het kalme, het afwachtende spel der Duitschers, en hij wees ook op hun meerderen Ausdauer. De meeste Deutsche spelers beoefenden ook een andere sport, en

Foto C. Steenberghe.

DE GESLOOPTE HUIZEN AAN DE PALEISSTRAAT TE AMSTERDAM.

beiden partijen voor de 3e ronde der heeren-single: André Gobert versus Robert Kleinschroth, en Max Decugis v. Otto Fritzsche. Vier der beste spelers ter wereld! En behalve Gobert, die 'n off-day had en erg onzeker deed, speelden ze een buitengewoon mooi spel. Maar er was een groot onderscheid tusschen het Fransche en het Deutsche spel, en dat onderscheid bleek het duidelijkst in de partij Decugis-Fritzsche (die de mooiste van de twee was).

Fritzsche speelde met overleg een heel eenvoudig spel, en hij toonde een kalme die hem geen oogenblik verliet. Steeds bleef hij achter in z'n veld, en zond met groote zekerheid alle ballen van z'n tegenstander terug. Daarbij deed de Duitscher geen moeite om bijzonder mooi in de hoekjes van 't veld te plaatsen, maar hij zorgde dat iedere bal „in” was. Ziedaar z'n gansche tactiek!

Decugis werd er beslissend door geslagen. Tegen het spel van deze „machine” was het geduld van den Franschen matador niet opgewassen. En hij, de „roi de la tactique” (zooals de bladen hem noemden) werd ontroond door dien kalmen, gelijkmatigen Duitscher. Als zes- zevenmaal de bal heen-en-weer was gespeeld, was Decugis' geduld ten einde, snelde hij naar het net om te

zorgden op die wijze er voor dat ze in een goede lichamelijke conditie bleven. Terwijl van de Franschen... alléén Decugis zelf dat deed!

Dezelfde klacht, die Max Decugis uit ten opzichte van de Fransche tennis-spelers, hebben we al zoo dikwijls gehoord ten opzichte van de Hollandsche voetballers, die niet aan een eenigszins stelselmatige training willen gelooven.

En Franschen en Hollanders hebben dus in dit opzicht van de Engelschen en de Duitschers nog wat te leeren!

ROBERT P.

VERBETERING.

In „Buiten” van 6 Juli 11. staat op blz. 317, 2^e kolom, regel 14 van boven:

1 real is ongeveer 30 cent.

Dit moet zijn:

1 real is ongeveer 12½ cent.